

Stortingets Energi- og miljøkomité
Sendt elektronisk

Oslo, 16. oktober 2022

Høringsinnspill Statsbudsjettet 2023 (kapitler fordelt til energi- og miljøkomiteen)

Cloudberry Clean Energy ASA takker for anledningen til å dele våre innspill til Statsbudsjettet 2023 med Energi- og Miljøkomiteen.

Cloudberry Clean Energy ASA («Cloudberry») er et børsnotert fornybarselskap, stiftet i 2017, med hovedkontor i Oslo. Cloudberry har per i dag i overkant av 500 GWh med fornybar kraftproduksjon i drift i Norge innen vind- og vannkraft. Cloudberry har i tillegg en betydelig utviklingsportefølje av fornybarprosjekter i Norge og Sverige, fordelt på prosjekter under bygging, konsesjonsgitte prosjekter, omsøkte prosjekter og tidligfaseprosjekter.

Det er mye i Statsbudsjettet vi gjerne vil bruke tid på å diskutere, som den svært positive styrkingen av NVE, tilgangen på kraft over tid og kraftsituasjonen, men for oss er det altoverskyggende forslaget til grunnrenteskatt på landvind. Ordningen foreslås å tre i kraft ved nyttår, men utformingen er alt annet enn klar, den varslede høringen lar vente på seg og Stortinget får ikke vedtatt detaljene før våren 2023. Vi finner det svært krevende at en slik fundamental endring foreslås uten tilstrekkelig utredning, og det vil føre til økt usikkerhet og risiko for så vel oss, vindkraftbransjen for øvrig, samt kommunesektoren.

Det sagt, støtter vi, prinsipielt, innføringen av grunnrenteskatt for vindkraft på land, og vil i det følgende redegjøre for tre konkrete endringer vi mener vil opprettholde intensjonen til grunnrenteskatten, sikre tilstrekkelig lønnsomhet for eksisterende vindkraftverk, samt legge til rette for en videre utbygging av lønnsom vindkraft.

Vi takker igjen for anledningen til å dele våre innspill knyttet til Statsbudsjettet, og stiller oss til representantenes disposisjon skulle disse ha ønske om utdypende kommentarer.

Anders Lenborg

Daglig leder/CEO
Cloudberry Clean Energy ASA

INNLEDNING

Cloudberry støtter, prinsipielt, innføringen av grunnrenteskatt for vindkraft på land, og støtter Regjeringen i at vertskommuner for vindkraft må sitte igjen med en større totalkompensasjon. Vi støtter derfor også økningen i produksjonsavgiften, samt innføringen av naturressursskatten. Cloudberry stiller seg også grunnleggende positive til et tidsbegrenset høyprisbidrag, slik Regjeringen foreslår.

Vi er glade for at Regjeringen konkluderer med at *«vindkraft på land er en viktig del av den norske energiforsyningen. Norge har svært gode vindressurser, og vindkraft på land er i dag den kraftproduksjonsteknologien som kan bygges ut med lavest kostnader.»*, og videre at *«Regjeringen vil legge til rette for en langsiktig utvikling av lønnsom vindkraft.»*

I lys av dette, finner vi det problematisk at Regjeringen foreslår en dyptgripende skattepakke som vil slå beina under både ny og eksisterende vindkraft i Norge slik forslaget fremstår. Innretningen av den foreslåtte grunnrenteskatten for vindkraft, får så store konsekvenser for eksisterende og ny vindkraft, at vi ser det som lite trolig at det blir bygget mer vindkraft i Norge i overskuelig fremtid. Vi frykter også at eksisterende vindkraftverk vil gå konkurs, og konsekvensen kan bli at inngåtte kraftsalgsavtaler med kraftkrevende industri kan bli terminert. Konsekvensene for kraftkrevende industri i Norge blir i så fall vidtrekkende.

Denne komité, og Stortinget for øvrig, må ta på dypt alvor at Norge styrer mot kraftunderskudd i 2026, og at endringer av skattesystemet derfor må sikre lønnsomheten til ny og eksisterende produksjon av fornybar energi. Det er helt avgjørende for gjennomføringen av viktige klimatiltak og for å sikre næringsliv og husholdninger tilgang på ren og rimelig kraft.

Cloudberry er således fullt på linje med NORWEA og Energi Norge, når vi ber om at innretningen av grunnrenteskatten endres. Vi vil i det følgende redegjøre nærmere om våre forslag.

VÅRE FORSLAG

Cloudberry har følgende tre hovedforslag til endring av grunnrenteskatten for vindkraft.

1. Sikre at den nye grunnrenteskatten blir en ren kontantstrømskatt med direkte utbetaling av negativ skatt uten fremføring slik som for nye investeringer i vannkraft. Dette vil sikre likebehandling mellom teknologier.
2. Innføre en overgangsordning for eksisterende vindkraftverk, som ivaretar lønnsomheten til disse; som hensyntar den beskjedne avkastningen disse har; ivaretar kraftverkernes evne til å møte sine låneforpliktelser; beskytter inngåtte PPAer med kraftintensiv industri og ikke i unødvendig grad rammer Norges evne til å tiltrekke seg institusjonelle investorer til denne og andre næringer, som for eksempel havvind.
3. Heve innslagspunktet for grunnrenteskatt for vindkraft fra 1 MW / 5 turbiner til 10 MW, tilsvarende grensen for småskala vannkraft, for å sikre likebehandling mellom teknologier og legge til rette for utbygginger av mindre vindkraft på industrialiserte områder som har lavere lønnsomhet enn store vindparker.

Cloudberry viser for øvrig til høringsuttalelsen til NORWEA for forslag knyttet til behovet for å sikre at grunnrenteskatten ikke gjøres til hinder for å inngå langsiktige kraftkjøpsavtaler, og at den lokale andelen av grunnrenteskatten må gå uavkortet til kommunen.

NÆRMERE OM VÅRE FORSLAG

1. Ren kontantstrømskatt

Slik forslaget er utformet i dag, er ikke grunnrenteskatten foreslått innført som en ren kontantstrømskatt. I forslaget heter det at «*Negativ beregnet grunnrenteinntekt kan fremføres med rente og kommer til fradrag i positiv beregnet grunnrenteinntekt senere år.*» En slik innretning vil ikke medføre en nøytral kontantstrømskatt, og vil innebære en betydelig internrentereduksjon for nye vindprosjekter. I Vedlegg 1 redegjør vi for effekten den foreslåtte skattepakken har på et tenkt, nytt industrivindprosjekt satt i drift etter 1.1.2023, bestående av 3 stykk 5 MW turbiner på en industritomt, og viser effekten av internrenten til et slikt prosjekt før og etter Regjeringens forslag.

Et slikt prosjekt, gitt en innføring av Regjeringens forslag, vil medføre en reduksjon i internrenta fra 7,9 prosent til 5,4 prosent, og således gjøre et marginalt lønnsomt prosjekt til et prosjekt som ikke tilfredsstiller selv et lavt avkastningskrav. Dette viser tydelig at Regjeringens grunnrettsforslag ikke er investeringsnøytralt. Dette prosjektet ville blitt realisert under dagens skatteregler, men vil, alt annet like, ikke bli realisert under det foreslåtte skatteregimet.

Vi ser ikke at dette, i lys av Regjeringens og Stortingets ønske om å legge til rette for lønnsom vindkraft, er ønsket politikk. For å sikre tilstrekkelig lønnsomhet i eksempelvis lignende nærvindprosjekter, ber vi derfor om at grunnrenteskatten innrettes som en ren kontantstrømskatt med direkte utbetaling av negativ beregnet grunnrente, slik skatten er innrettet for vannkraft og petroleumsnæringen. Uten en slik endring, er vi svært usikre på om det blir tilstrekkelig lønnsomhet i spesielt nær- og industrivindprosjekter i overskuelig fremtid.

2. Overgangsordning for eksisterende kraftverk

For eksisterende vindkraftverk vil forslaget fra Regjeringen få enda større konsekvenser. Cloudberry, sammen med KLP og Akershus Energi, har nylig ferdigstilt Odal Vind, et 160 MW/530 GWh vindkraftverk i Nord-Odal kommune. For dette prosjektet er den negative nåverdieffekten av forslaget over kraftverkets levetid beregnet til mellom 1,5 og 2 milliarder NOK.

Denne, og lignende investeringer i norsk vindkraft de siste årene, er gjort på andre forutsetninger enn det som nå er foreslått. Finansdepartementet har selv påpekt at det ikke er særskilt høy avkastning i vindkraft, og det eneste året man har kunnet påvise grunnrente er i 2021 – med ekstrempriser som viste seg å være preget av opptakten til Russlands angrep på Ukraina.

Innføringen av en grunnrenteskatt som rammer lønnsomheten slik at kraftverk kan risikere å bryte med sine lånebetingelser, er svært skadelig for Norges evne til å tiltrekke seg både nasjonal og internasjonal kapital. Dette vil redusere sannsynligheten for at Norge får realisert våre store planer om havvind, men kan også skade landets evne til å tiltrekke seg andre typer investeringer i infrastruktur og industri.

Dersom eksisterende vindkraftverk går konkurs som følge av innføringen av grunnrenteskatten, risikerer kraftkrevende industri i Norge å miste flere TWh med inngåtte kraftkjøpsavtaler. Et slikt utfall vil kunne få svært dramatiske følger for kraftkrevende industri og dertilhørende arbeidsplasser i Norge.

Det er verdt å merke seg at de inngåtte kraftkjøpsavtalene mellom norsk vindkraft og kraftkrevende industri ligger betydelig under de 60 øre/kWh vi har modellert for i vedleggene. Typiske fastpriskontrakter mellom vindkraft og kraftkrevende industri, med inntil 17 års løpetid, ble inngått på nivåer rundt 30 øre/kWh. For disse kraftverkene vil konsekvensene av regjeringens forslag bli svært omfattende.

I Vedlegg 2 redegjør vi for effekten den foreslåtte skattepakken har på et eksisterende industrivindkraftverk, tenkt satt i drift høsten 2022. Kraftverket er identisk med prosjektet i vedlegg 1, med unntak av idriftssettelsestidspunktet.

For et slikt kraftverk, går internrenta fra 7,9 prosent til 3,4 %. Dette kraftverket går fra å være et lønnsomt kraftverk, til et kraftverk som vil ha utfordringer med å betjene sine låneforpliktelser, og ha en avkastning langt under selv lave avkastningskrav.

Cloudberry mener derfor at det er presserende at Regjeringens forslag endres ved at det innføres en overgangsordning som ivaretar eksisterende vindkraftverks normalavkastning.

3. Heve innslagspunktet til 10 MW

Nær- og industrivindprosjekter, her forstått som mindre prosjekter på 2-5 turbiner, som kjennetegnes ved at de bygges i nærheten av eksisterende infrastruktur og/eller forbruk, har gjennomgående en lavere kapasitetsfaktor enn større prosjekter som søker den beste vindressursen. Grunnen er rett og slett at det generelt blåser mindre på industriotter enn på de mest værutsatte stedene.

Slike industrivindprosjekter har dermed også en lavere lønnsomhet. Cloudberry ser ingen logisk grunn til at det skal være en forskjell på vind- og vannkraft i dette punktet, og foreslår derfor at innslagspunktet heves til 10 MW.

Vedlegg 1 – nytt industrivindprosjekt

Kontantstrømanalysen under viser et tenkt industrivindprosjekt på 15 MW.

For å fange opp konsekvensene av forslaget for nye prosjekter, er utregningene gjort på basis av at kraftverket ble satt i drift etter 01.01.23, med dagens og den foreslåtte skattemodellen side om side. Modellen viser et, i våre øyne, representativt bilde av et nyetablert industrivindprosjekt.

Prosjektet er et lite kraftverk, med relativt lav kapasitetsfaktor (måltall for produksjon) sammenlignet med store vindkraftverk lokalisert på steder med bedre vindressurser.

For analysens del har vi lagt til grunn 60 øre/kWh i salgspris for strøm (inklusive opprinnelsesgarantier), inflasjonsjustert.

Konklusjonen er klar: Den foreslåtte skattemodellen vil gjøre redusere internrenta til prosjektet i slik grad at prosjektet går fra å være et lønnsomt prosjekt, til et prosjekt som ikke møter avkastningskravet. Det er lite trolig at et slikt prosjekt blir realisert.

Kontantstrøm år 1 - Nytt prosjekt		
	Nytt forslag	Nåværende
IndustriVind (15 MW, Nytt prosjekt på ny ordning)	Øre per kWh	Øre per kWh
Salgspris strøm	60,0	60,0
Leie av privat grunn	-2,4	-2,4
Driftskostnader	-10,0	-10,0
Kontantstrøm fra drift	47,6	47,6
Avdrag	-15,0	-15,0
Renter	-15,0	-15,0
Kontantstrøm fra gjeldsfinansiering	-30,0	-30,0
Ordinær selskapskatt (22 %)	-0,6	-0,4
Grunnrenteskatt (ingen kontantstrøm grunnet fremførbart underskudd)	0,0	
Produksjonsavgift til kommunen	-2,0	-1,0
Eiendomsskatt til kommunen	-4,2	-4,2
Naturressursskatt (1.3 øre)	-1,3	
Høyprisbidrag (> 70 øre)	0,0	
Kontantstrøm fra skatt og avgift	-8,1	-5,6
Netto kontantstrøm	9,5	12,0
<i>Avkastning til egenkapitalen (30 år, equity IRR)</i>	<i>5,4 %</i>	<i>7,9 %</i>
<i>Skatt og avgiftsprosent av konstanstrøm fra drift og finansiering</i>	<i>-46,2 %</i>	<i>-31,9 %</i>

Nøkkelparamtere		
Beskrivelse	Enhet	Parameter
Strømpris (inflasjonsjustert)	øre/kWh	60
Inflasjon	%	2,0 %
Kapasitet	MW	15,0
Produksjon	GWh	45,0
Investeringskostnad	NOK/kWh	6,0
Avskrivningsprofil	År	20,0
Gjeldsgrad	Finansieringsgrad %	50 %
Rentekostnad	3% + 2% margin	5,0 %

Vedlegg 2 – Eksisterende industrivindprosjekt

Kontantstrømanalysen under viser et tenkt industrivindkraftverk på 15 MW.

For å fange opp konsekvensene av forslaget for eksisterende kraftverk, er utregningene gjort på basis av at kraftverket ble satt i drift 14.10.22, med dagens og den foreslåtte skattemodellen side om side. Modellen viser et, i våre øyne, representativt bilde av et nyetablert industrivindprosjekt i drift.

IndustriVind er et lite kraftverk, med relativt lav kapasitetsfaktor (måltall for produksjon) sammenlignet med store vindkraftverk lokalisert på steder med bedre vindressurser.

For analysens del har vi lagt til grunn 60 øre/kWh i salgspris for strøm (inklusive opprinnelsesgarantier), inflasjonsjustert.

Konklusjonen er klar: Den foreslåtte skattemodellen vil dramatisk redusere internrenta til kraftverket. Kraftverket går fra å være et lønnsomt kraftverk, til et kraftverk som vil ha utfordringer med å betjene sine låneforpliktelser, og ha en avkastning langt under selv lave avkastningskrav.

Kontantstrøm år 1 - Prosjekt i drift		
	Nytt forslag	Nåværende
IndustriVind (15 MW, driftsatt i år)	Øre per kWh	Øre per kWh
Salgspris strøm	60,0	60,0
Leie av privat grunn	-2,4	-2,4
Driftskostnader	-10,0	-10,0
Kontantstrøm fra drift	47,6	47,6
Avdrag	-15,0	-15,0
Renter	-15,0	-15,0
Kontantstrøm fra gjeldsfinansiering	-30,0	-30,0
Ordinær selskapskatt (22 %)	-0,6	-0,4
Grunnrenteskatt	-4,8	
Produksjonsavgift til kommunen (2 øre vs 1 øre)	-2,0	-1,0
Eiendomsskatt til kommunen	-4,2	-4,2
Naturressursskatt (1.3 øre)	-1,3	
Høyprisbidrag (> 70 øre)	0,0	
Kontantstrøm fra skatt og avgift	-13,0	-5,6
Netto kontantstrøm	4,6	12,0
<i>Avkastning til egenkapitalen (30 år, equity IRR)</i>	<i>3,4 %</i>	<i>7,9 %</i>
<i>Skatt og avgiftsprosent av konstanstrøm fra drift og finansiering</i>	<i>-73,6 %</i>	<i>-31,9 %</i>

Nøkkelparamtere		
Beskrivelse	Enhet	Parameter
Strømpris (inflasjonsjustert)	øre/kWh	60
Inflasjon	%	2,0 %
Kapasitet	MW	15,0
Produksjon	GWh	45,0
Investeringskostnad	NOK/kWh	6,0
Avskrivningsprofil	År	20,0
Gjeldsgrad	Finansieringsgrad %	50 %
Rentekostnad	3% + 2% margin	5,0 %